

αντὸς διμοίον τι κτίσμα, ἀλλως τε καὶ ἐπειδὴ ἔσκειτο εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς εὐθείας τοῦ ἐρείσματος ἔρευνήσαντες λοιπὸν αὐτὸν ὑπὸ τοιούτῳ πνεῦμα, ἐθεωράσαμεν τὴν ὑπὸξιν τριῶν διμοίων διαχωρισμάτων διὰ τοιχαρίων, ταῦθ' ὅλα διμοίον τοῖς ἄνοις βιθύνεον δ' εἴδουμεν ἐπίσης τρεῖς διμοίους ἔσκειν τοὺς τάφους (εἰτ. 81· 82), ὃν δύμως εἰς, δι' ἔξαιρετακός παρειῶν πλακῶν ποιηθεῖς, ἐνειχεὶς γαλοῦν μέγα πάστοπον, φέρουν ἀνάγλυφον Διονυσίαζην παράστασιν λίγης καὶ μεγάλης σημαίας (εἰτ. 82 τὸ κ.). ἔτι δὲ καὶ ἄλλα πήλινα ἀγγεῖα καὶ ἔνεγκος χρυσῶν ἐνοτίων, ἔξι δὲ πάντων καταφαίνεται ὅτι ἀνήρει προτίμοις χρονίς τῆς Β' π. Χρ. ἐκατονταεπιφύλακος (εἰτ. 82 τὸ λ.) πατοτάπω τοῦ ὑπισθίου τοιχαρίου τοῦ διαζώματος, αὐτῷ εἴγε ἐντειχισθῆ στήλῃ ἐπιγραφαὶ μένη Κεροπίτον Ἀσταγένητον, ἀνήρκουσα τῇ Γ' π. Χρ. ἐκατονταεπιφύλακος.

Εἰς δὲ τὸ Δυσμικὸν τέρμα τῆς δευτέρας ταντῆς συστάδος (εἰτ. 48 τὸ Σ) εὐρέθη μισχὸν διαμέσιμα, διὰ τοιχαρίου ἐπίσης περιφρισμένον, ἐνέχον τρεῖς λιθίνας κάλπιδας μετά πομάτων καὶ δοτὸν κεκαμένον, ἐπιμελεστάς ἐργασίας τῶν τῆς ἄνω Β' κατηγορίων· ἐν μιχῇ μισχῷ μετὰ τῶν δοτῶν μισχὸν τι πτήλινον ἀγγεῖον καὶ γαλοῦς κρόκος, βελόνη καὶ δακτύλιος εἰς δέλγον δὲ ὑποκείμενα τούτοις κώματα ἐνεργήτη τελευταῖς τάφος γυνῶν, ἐπὶ τοῦ συμπατοῦ ἔδάφος ποιηθεῖς καὶ ἀνέν πάρματος, ἐνέχων δύος ἀξιόλογον σύνφονο μεγαρίδαν.

Τοῦ δὲ ἐρείσματος τούτου ὁ τοίχος δὲν ἔξερενθῆ, ἐπειδὴ εἴχε ἔξαντληθή ἡ ὑπὸ τοῦ Διονύσου Παγασῶν, πολλαχός πάντοτε μετὰ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπείας Βόλου καὶ ἄλλων πολιτῶν τοῦ Πηλίου ὑποστηρίξαντος τὰς ἀρχαιολογικὰς ἥματος ἐργασίας¹⁾, χορηγήθεισα ἐφέτος χομιατῆ ἐπικονιαίας ἀλλ' ἀπέλιξομεν διὰ μέρος τοῦ πολεμοῦ τοῦ μετ' οὐρῇ μισχῷ κρόνον ὃδας ἔξερενθῆ τελείος τὸ νεκροταρφεῖν τοῦτο, ἵνα καὶ αὐτοὶ οἱ τάφοι τῆς Γ' π. Χρ. ἐκατονταεπιφύλακος, ἔξι δὲ ἀλλήρησαν αἱ περισθεῖσα πολύνδρους στῆλαι καὶ τὰ μέλιτα τῶν ἐπιτάφiorum μνημείων, εἰσέθησαν καὶ παθοσιθεῖσιν δισταῖς τὰ συναρή πρὸς αὐτὰς ἡγητήματα διότι ἄρρω τοῦδε οὐδεὶς βέβαιος, λίαν σημαντικός καὶ δασύλιτος τάφος, τῶν πρὸ τοῦ ἐντειχισμοῦ τῶν στηλῶν εἰς τοὺς πύργους χρόνον, φαίνεται διὰ εὐρέθη.

Κατὰ τὴν διόρθωσιν τοῦδε τοῦ φύλλου ἀνεστάψαμεν δοτάναις τῆς Υπονομείας τῆς Παιδείας τάφους τινὰς τῆς ἐν εἰτ. 78 συστάδος εἰς, κείμενος περιάριθμον τοῦ Τ'' ἀριστερᾶ, ἥτοι γυνῶν καὶ ἀνέν πάρματος, περιάριθμον δὲ ἔτερος δύμοιος, ἀλλὰ μετά πάρματος, ἥτοι ἥμαγματος, ὃς δύναται τις νῦν διατρίψῃ καὶ αὐτούς δὲ πρότοις ἔνειχεν εὐτελῆ τινα

ἀγγεῖα, δὲ δευτερος βιθύντατα κείμενος, μολυβδίνην κίστην, πήλινά τινα ἀγγεῖα τῆς Γ'-Β' π. Χρ. ἐκατονταεπιφύλακος καὶ γαλοῦν ἀρτιον κάτοπτρον μετ' ὀνυχίνφον παραστάσεως ἀρίστης τέχνης γυμνοῖ πολεμιστῶν, φέροντος ἀσπίδα καὶ ξίφος ἡ δόρυ, καταβάλλοντος ἔτερον δημοιον. Περιπτέρῳ δέ, κατὰ τὸ Θ τῆς αὐτῆς εἰλόνος δεξιά, εἴρομεν ἐτέρους τάφους, διὰ τοῦ εἰς μὲν περιέχεις θήρην μαρμαρίνην τῆς ἄνω τάξιος Β', ἔτερος δὲ ἦτορ γυμνὸς ἀνέν πάρματος, ἐνέχον δραῖον πτήλιον σπάρον οἱ λοιποὶ, βεβαιωθέντες ἡδη, θὰ ἀνοιχθῶσι μετ' οὐ πολύ²⁾.

Ἐν δὲ τῇ πεδιάδι ποδὸς Νότου τοῦ πέμπτου πάργου καὶ εἰς πεντηκόντα βημάτων ἀπόστασιν ἀπ' αὐτοῦ, ἥρξάμεθε εὐρύσκοντας τάφους τὸν εἰρημένον Β' Γ' Δ' Ε' Φ' κατηγοριῶν, ἐνέχοντας μικρὰς σημαίας κτερίσματα· εὐρομεν δὲ καὶ ἐνέρας τάξεως τάφους, ἢν καταριθμοῦνται ὡς Ζ'. ταντῇ ἀνίκρουν οἱ κρηπιδώτοι τάφοι διότι εὐδομεν ὁρθογώνιον κρηπιδόματα ἐν κυβολίθων λαξεύτων πάρων ἐσυνθρολεύκουν, εὐθρόπτων, τροχηλατοπαγόνες πεποιημένον εἰς ἔνα δόμον, ἔχον πλευρὰς 2.50×1.50 ·, οὗ ὁ ἐν μέσῳ ἀρνεται κενὸν διαστῆμα $2 \times 1^{\text{st}}$, ὅπερ εὐδομεν μέχρι μὲν βάθους 0.60· πετληρωμένον λιθων μισχῶν καὶ κοινῶν, ἐπιπομένον ἐν συνοιζῇ, τὰ δὲ περιεπέρω μέχρι τοῦ φυσικοῦ ἔδάφους ζυμάτων οὐδὲν δὲ ἔνειχε τὸ δάνανον τοῦτο, καίτοι κατὰ τὰς διαστάσεις καὶ τὴν γενικὴν ἔμφασιν δμούζει τάφοι θὰ ἦτο ἄριστοι εὐρύμενος ἐπ' αὐτοῦ γάστος τοῦ διατάξην τὴν στήλην τῶν νεκρῶν.

"Οντος ἐγγύτατα αὐτοῦ εὐδομεν ἔτερον κρηπιδόματα εἰς δύο δόμους, δμοιος τῷ ἄνω πεποιημένον, μεζονός τι πλάτους, πεποιηματισμένον διὰ τριῶν μεγάλων πλακῶν ἐνειχε δὲ δοτὰ δέκα νεκρῶν, ὃς ἐν τῶν καυσίνον διεργίναμεν, λύγους τινὰς μετ' ἐπτάτων κοσμημάτων, προτομῆς Ἀθηνᾶς καὶ ἐπιγραφῆς, χρυσῶν ἐνότιον καὶ τινα ἀγγεῖα τῆς Α' π. Χρ. ἐκατονταεπιφύλακος.

Ἐκ τούτων καταράμεται διὰ ὑπῆρχον ἐν Δημητριάδι καὶ ἐν Παγασῶν πεπτάματα μητραῖα ἐναντὶ δμου τοῖς ἐν Σικινῶν, οἷα ἀναφέρει δι Πανανίας (Β' 7, 2 «τὸ μὲν σῶμα γῆ κρηπτόνος [ένν. Σικνάνων], μέθον δὲ ἐπικροδιόματες κρηπτάδα, σίλος ἐριστά καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἐπίθημα πουδοῦ κατὰ τὸ δεύτερο μάλιστα τούτον ἐν τοῖς ναοῖς») καὶ περὶ δύο διέλαθον ἐν τῇ Αρχ. Εφρημ. 1908 23-27 εἰτ. 5 διὰ τῶν εὐρημάτων τούτων καὶ τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐνεργεόντων ἀριτεπτονικῶν διανύμενων νῦν νά ἀποκαταστήσωμεν τοιοῦτο μητραῖον εἰπεπτόντας ἱεράμεθα δὲ ἀνιδρόντες ἐν τῶν τοιούτων μητραῖον νῦν τῷ Ἀθανασακείῳ Μουσείῳ Βόλου, οὗ σωτοῦτον νά παραθέσσωμεν εἰςόντα περιάριθμον τὴν ἀναπαράστασιν αὐτοῦ.

ια') Δημητριάς-Παγασαι· τοπογραφικὴ καὶ ιστορικὴ ἐπισκόπησις.

Εἰσαγωγὴ.

Τῆς πρότης περιόδου τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ μεγάλου πρόγονον (βλ. ἄνω σελ. 16) ληξάσης ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ τοῦ 1907^{ων} ἐτούς καὶ ἀποδοθέντων ἐν αὐτῇ δαψιλεστάτων καὶ πρωτοφανῶν εἰδηστάτων, ἐν οὐρώιοις βραχεῖς χρόνῳ καὶ μισχῷ δατάνη, ἔξι δὲ ἡδηντοῦ νά δικαιαολογηθῆ ποιει τις νέτερτιμησις αὐτῶν καὶ εὐλογος ἔξαρσης τοῦ διοίσιον ἔργου, ὃντο τοῦ εὐρόντος ἐν μέρει πιναρά τῷ λόγῳ γενομένη, καὶ μάλιστα ὑπὸ τῶν ἰδόντων τὰ ἀποτελέσματα ἡ σαφῶς μαθήτων περὶ αὐτῶν, μετέθην εἰς Ἀθήνας, καὶ μετ' οὐ πολύ, κατὰ μίνια Τανούσιον τοῦ 1908^{ων}, ἀνεκοίνωσα δημοσίην

¹⁾ Ποθ. Θεοκαλ. Μην. I 9-10· Πραγματ. 1908 201· 1909 137· 1911 306· 1912 154-156 καὶ ἄνω σελ. 55.

ἀπὸ τοῦ βίματος τῆς Αρχαιολογικῆς Ἐταιρείας τὰ τῶν ἀνασκαφῶν καὶ τῆς σημαντικῆς ἐπιδράσεως, ἢν ἔσχον αὐτὰς εἰς την τοιστὴν ἴστοριαν τῶν Παγασῶν καὶ τῆς Δημητριάδος καὶ αὐτοῖς την γενικὴν τῆς ἀρχαίας Ζφραφικῆς ἐδημοσίευσα δὲ ἀμέσως περὶ ἀμφοτέρων τούτων δύο προτομῶν τοῦδε τοῦ διέλαθον τούτων καὶ τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐνεργεόντων μητραῖον εἰπεπτόντας ἱεράμεθα.

²⁾ Τινὲς ἐρευνηθέντες ἡδη εὐρέθησαν ὅλως γυμνοῖς μισχοῖς λόγου ἀγγεῖα ἐνέχοντες.
³⁾ Η πρότη ἐπιδράσειν έχων τῆς Αθηναγέρου Ιηττού περιόδου τοῦ Αθηναγέρου Φεβρουάριος 1908 σελ. 13-16· ἡ δευτέρα ἐν τῇ Αρχ. Εφρημ. 1908 σελ. 1-60 πάν. 1-4.